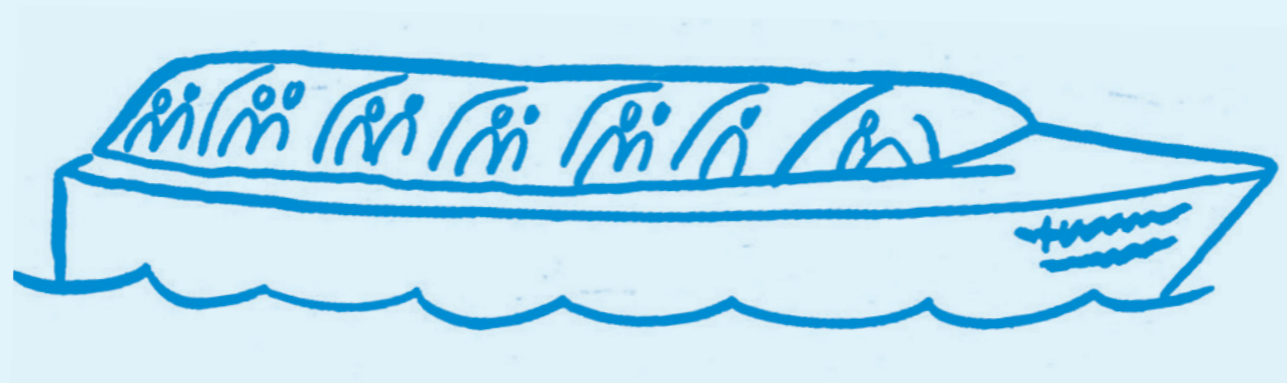

**‘We willen als initiatieven mainstream worden
voor jongeren voor wie school en zorg nu niet passend zijn.’**

Vaarroute 2023 - 2024 - document in ontwikkeling

**Het Initiatieven
Collectief**

Meer routes voor leren en ontwikkelen

Het Initiatieven Collectief

De problematiek van thuiszitters blijft om ruimte en aandacht vragen

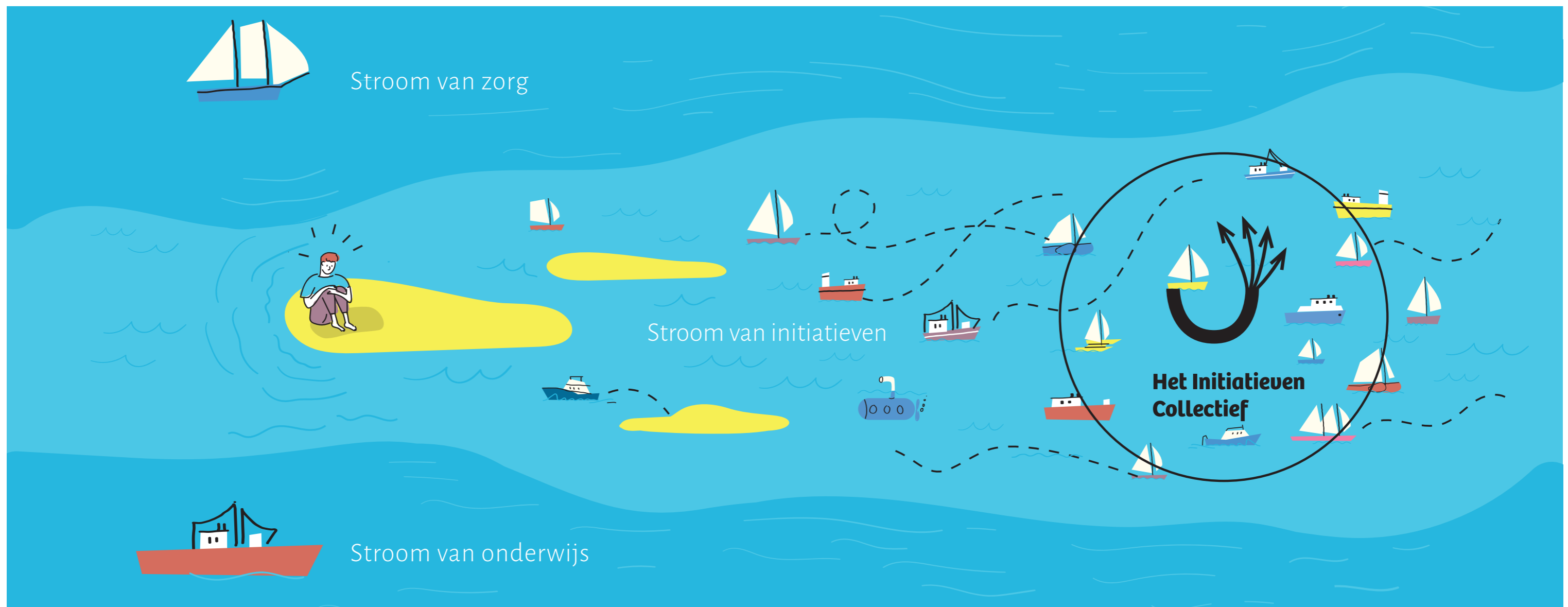
De problematiek van thuiszitters is helaas nog steeds groot en urgent, zo tonen de laatste cijfers. De ingeslagen wegen bieden nog geen soelaas. In het land is er een groeiend aantal initiatieven die wel een passende context bieden aan jongeren voor wie ontwikkeling binnen het huidige onderwijs of de zorg niet of onvoldoende plaatsvindt.

Het Initiatieven Collectief

Op dit moment vormen ruim 40 initiatieven samen het Initiatieven Collectief en elke maand sluiten er nieuwe initiatieven aan. Het collectief wordt mede gedragen door verbondgenoten, waaronder Gedragswerk en Movisie. Het Initiatieven Collectief gelooft dat iedere jongere recht heeft op ontwikkeling en dat hier meerdere routes voor nodig zijn. Routes die er wel zijn, bottom-up in de praktijk ontwikkeld. We bundelen de krachten van de bestaande initiatieven en hebben als missie meer ruimte te maken voor de initiatieven, zodat alle jongeren zich kunnen ontwikkelen.

Het collectief bestaat sinds 2021. Initiatieven in het hele land lopen enerzijds tegen dezelfde barrières aan, terwijl ze anderzijds door steeds meer partijen gevonden worden. Inmiddels hebben duizenden kinderen in de loop der jaren door de initiatieven de weg teruggevonden naar een betekenisvol leven. Het collectief heeft de kern van de aanpak en werkwijze beschreven en maakt op verschillende manieren zichtbaar wat wel werkt. Om hier verder inzicht in te krijgen kun je de website bekijken:

www.movisie.nl/initiatieven-collectief

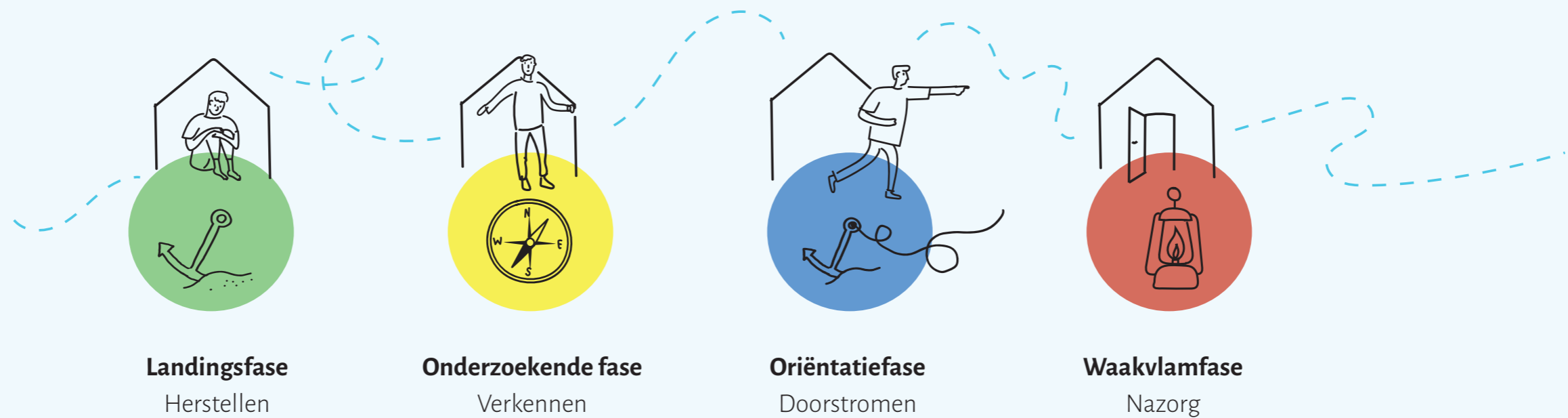
De inhoud: de ontwikkelingsgerichte benadering

De ontwikkelingsgerichte benadering

De initiatieven zijn, net zoals de jongeren, verschillend en divers, maar vinden hun overeenkomst in het bieden van een alternatieve context waar jongeren vanuit worden begeleid: de ontwikkelingsgerichte benadering.

Deze benadering is de kern van hun aanpak en werkwijze en sluit aan bij de fases die de jongeren doormaken binnen een initiatief. We hebben deze benadering beschreven in het document 'de ontwikkelingsgerichte benadering'. Je kunt het document vinden op onze website: www.movisie.nl/initiatieven-collectief

De fases die de jongeren doormaken binnen een initiatief, vanuit het perspectief van de jongere:

Onze strategie

Bewegend veranderen

Veranderen gaat niet in een rechte lijn. Het gaat ook niet met zevenmijls-laarzen aan. Net als bij de jeugdigen die de initiatieven bezoeken, gaat het met vallen en opstaan. Al zoekend en experimenterend. Maar continue in beweging.

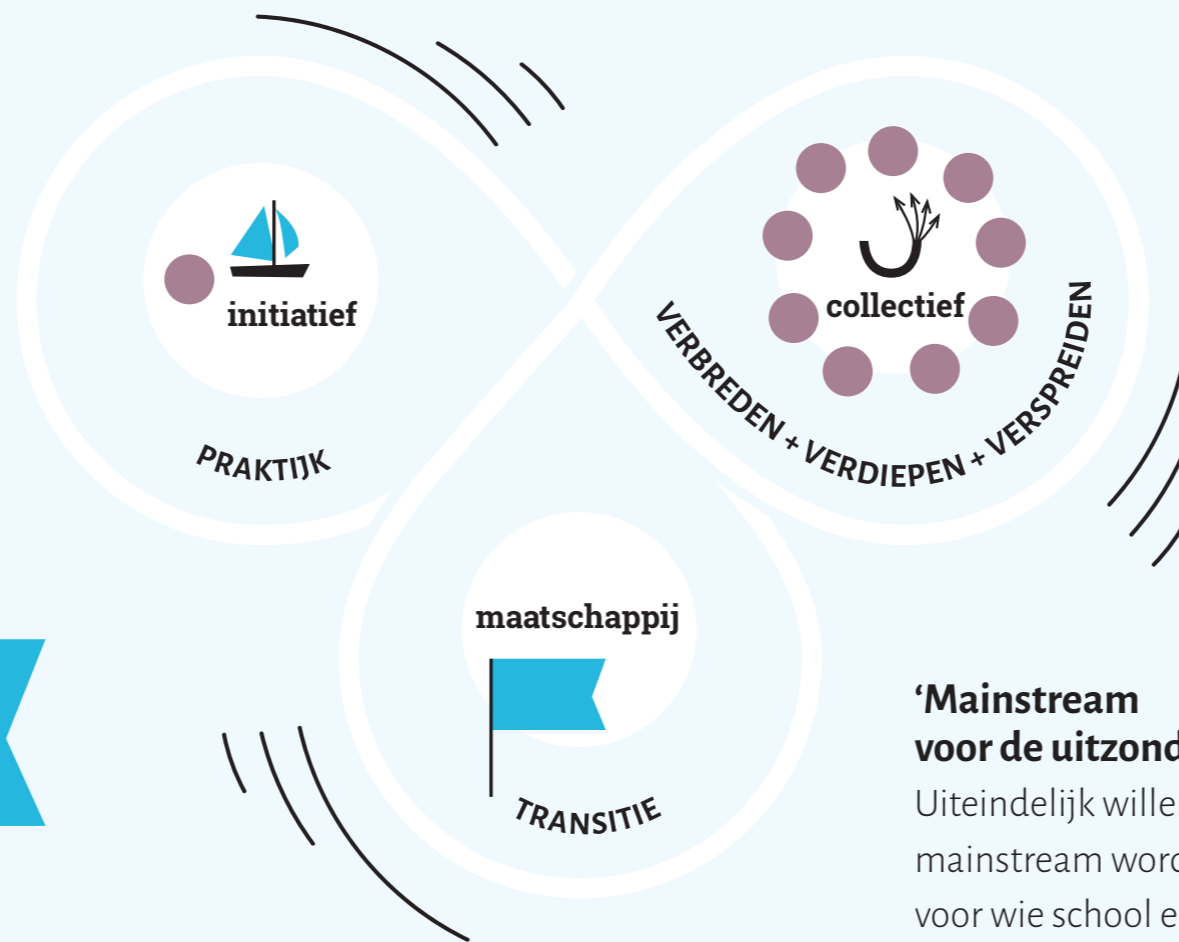
De lemniscaat

Om onze aanpak te illustreren gebruiken we een lemniscaat. Een bijzondere lemniscaat met drie componenten. Door de beweging tussen initiatief en collectief is er verandering mogelijk in de maatschappij. Hierdoor realiseren we meer routes voor leren en ontwikkelen.

De kunst van het spel is dat alle drie de componenten moeten bewegen:

‘Alle veranderingen starten op micro niveau.’
Door wat initiatieven doen en ophalen formuleren zij een antwoord op het maatschappelijk vraagstuk van thuiszitters. Dit doen zij in al hun diversiteit.

Meer routes voor leren en ontwikkelen

‘Het collectief werkt als een motor, aanjager, versneller’
Door onze krachten te bundelen in het collectief, verbreden, verdiepen en verspreiden we onze toegevoegde waarde en worden de initiatieven op grotere schaal zichtbaar.

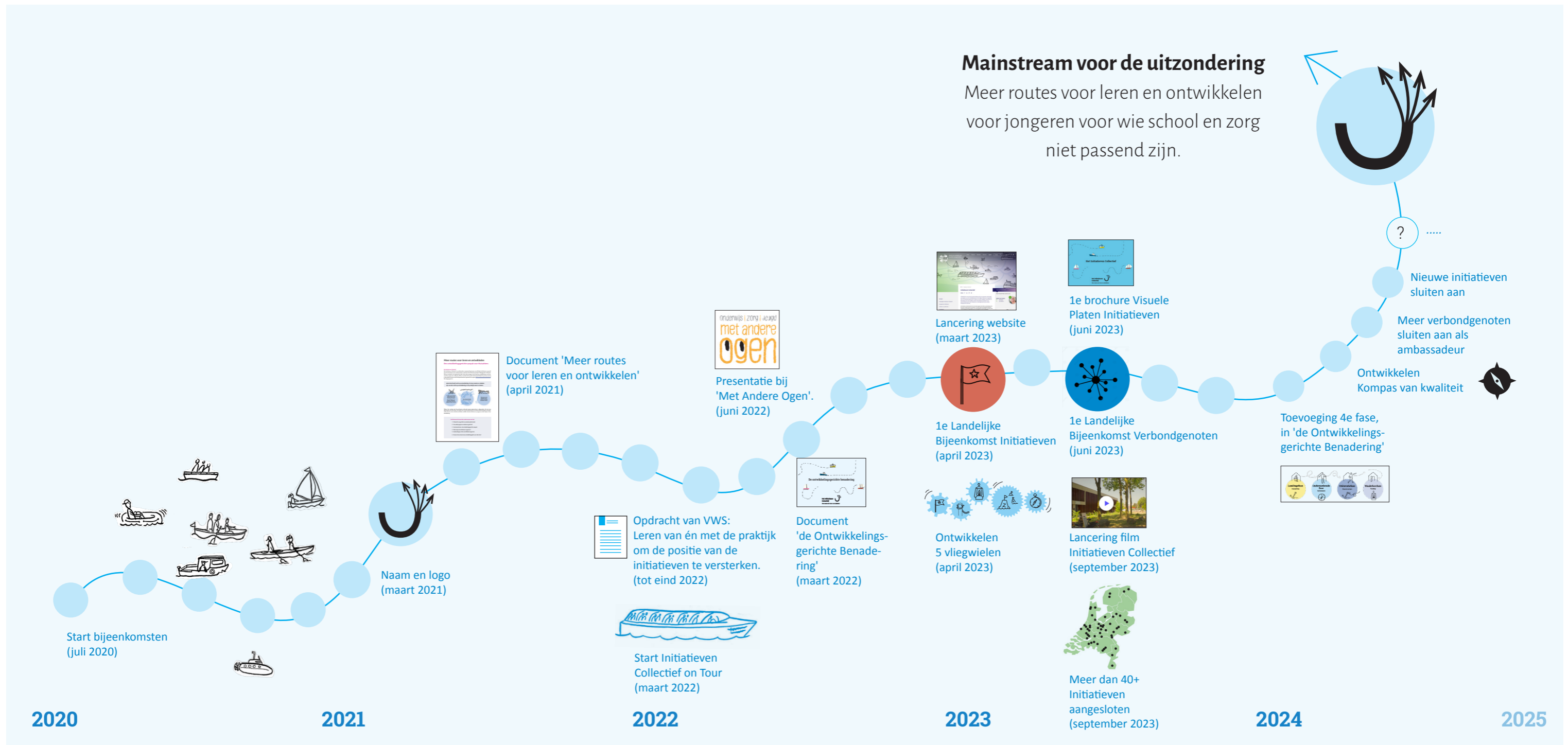
‘Mainstream voor de uitzondering’
Uiteindelijk willen we als initiatieven mainstream worden voor die jongeren voor wie school en zorg nu niet passend zijn.

Waar bewegen we naar toe?

Met small wins naar meso-niveau

We zijn aan het minipuzzelen: met steeds weer een 'small win' gaan we naar meso-niveau. Omdat we beweging en massa hebben gemaakt zijn we zichtbaar worden. Wat we zien is dat allerlei landelijke instituten geïnteresseerd zijn in wat wij aan het doen zijn als collectief. Daardoor kunnen verbondgenoten

makkelijker aanhaken en ambassadeur worden van ons verhaal. Gezamenlijk bouwen we bruggen en dragen we bij aan het oplossen van dit maatschappelijke vraagstuk voor jongeren voor wie school en zorg nu niet passend zijn. Onze missie is om 'mainstream te worden voor de uitzondering'.

Wat ons te doen staat als collectief

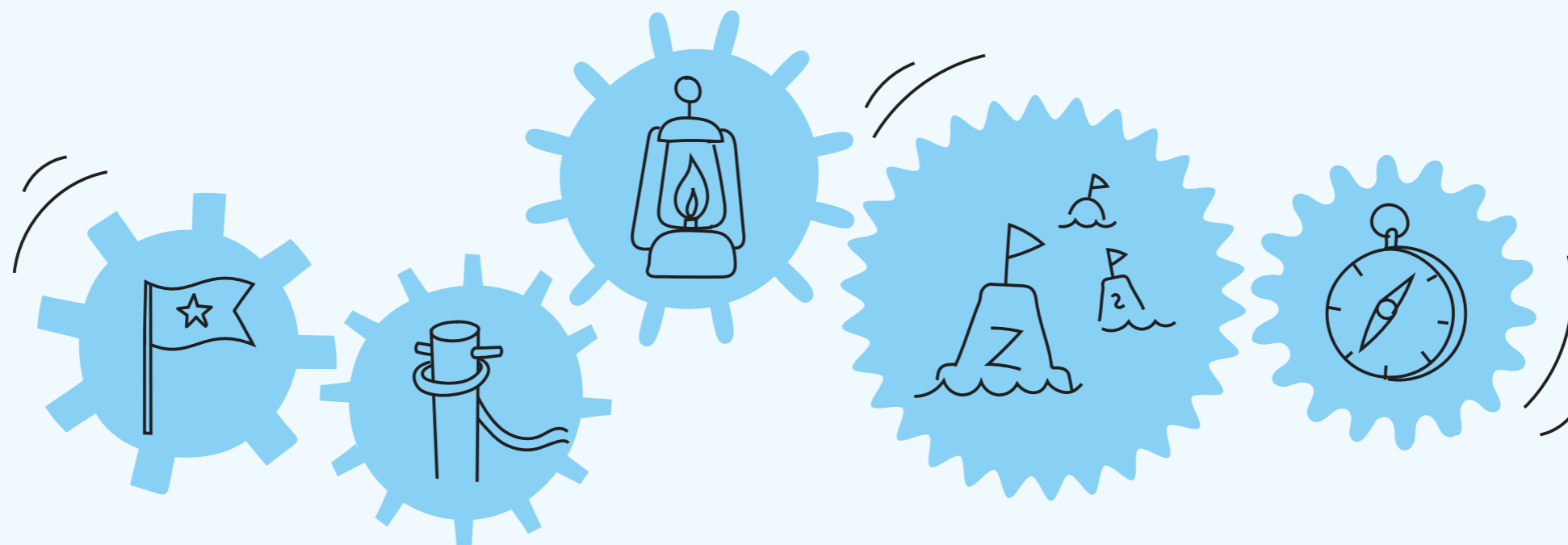
De vraag op meso-niveau:

Wat en wie is er nodig om als initiatieven duurzaam een plek in te nemen en de beweging die er is blijvend wordt ingebed en verder gaat? Waardoor enerzijds de initiatieven makkelijker kunnen bewegen en anderzijds de andere wereld misschien zelf gaat bewegen of de initiatieven uitnodigt om te blijven bewegen.

Bewegend veranderen: de vijf vliegwheels

Als antwoord op deze vraag wie of wat er nodig is, hebben we 5 focuspunten opgehaald in onze bijeenkomsten: onze vliegwheels. Deze focuspunten helpen ons bij de transitie. Met als doel: maatschappelijke verandering: meer routes beschikbaar voor kinderen om te ontwikkelen. Deze vliegwheels zijn al in beweging en brengen we verder op kracht samen met verbondgenoten.

De vijf vliegwheels met hun stippen op de horizon:

Zichtbaarheid

- Vindbaarheid verbeteren
- ontwikkelplekken op de kaart van Nederland
- Landelijke dekking initiatieven bevorderen
- Zichtbaar maken dat andere routes leiden tot positieve ontwikkeling
- Versterken Initiatieven Collectief door website, beeldbank, visualisering OPAZ-rapport
- Ontwikkelplekken vindbaar maken voor jongeren en ouders

Positionering

- By-passorganisaties – autonoom én in verbinding met zorg en onderwijs
- Vertaalslag maken – taalgebruik initiatieven en systeem op elkaar afstemmen
- Netwerk van initiatieven – kennisdeling, doorverwijzen, sparringpartners, vakmanschap ontwikkelen
- Krachten bundelen en aanspreekbaar zijn voor anderen
- Expertfunctie vervullen

Bestaansrecht

- Opgave waarvoor initiatieven zich inzetten én de oplossingen die zij hebben voor maatschappelijke vraagstukken inzichtelijk maken – tellen en vertellen
- Landelijke erkenning dichterbij brengen
- Ambassadeurs uit verschillende werkvelden dragen het collectief
- Ontwikkelruimte voor initiatieven vergroten
- Wegen vinden om de bekostiging eenvoudig te regelen

Zachte revolutie

- Onze eigen taal en ons verhaal delen, vanuit onze waarden
- Onze tanden laten zien met een glimlach, gericht op samenwerking en met gezonde grenzen
- Strategisch voegen
- Minipuzzelen én macroveranderen
- Verhalen delen van hoe het wél kan

Strategie

- Urgentie van het thuiszittersprobleem en de meerwaarde van andere routes voor kinderen en jongeren zichtbaar maken – tellen en vertellen
- Ons waarde-perspectief en ons prestatie-perspectief tonen
- In gesprekken en verhalen de realiteit van kinderen en gezinnen centraal zetten
- Diversiteit in routes laten zien
- Balans vinden tussen idealisme en realisme/ondernemerschap

Met small wins naar meso-niveau

Bijeenkomsten

Omdat we bewegend veranderen, bekijken we steeds per bijeenkomst waar deze over gaat.

Organisatie en planning:

Komend schooljaar organiseert het Initiatieven Collectief bijeenkomsten in verschillende samenstellingen:

- 2x Landelijke Bijeenkomsten voor een brede doelgroep: aangesloten initiatieven, nieuwe initiatieven en verbondgenoten
- 2x Fysieke bijeenkomsten voor aangesloten initiatieven. Nieuwe initiatieven zijn welkom.
- 3x Online- bijeenkomsten voor aangesloten initiatieven. Nieuwe initiatieven zijn welkom.
- Experimenteren met regio-bijeenkomsten voor initiatieven uit de regio en hun verbondgenoten, te beginnen in Groningen.
- Nog ter discussie: bijeenkomsten met specifiek aandacht voor een differentiatie binnen het collectief (hoogbegaafdheid, autisme, zorg-onderwijs boerderij, startend initiatief, ...)

Inhoud:

Initiatieven worden uitgenodigd om mee te werken in de voorbereiding van een bijeenkomst. Initiatieven kunnen een vraag inbrengen die ze graag willen uitwerken in een bijeenkomst.

Kartrekker: Marjan, in samenwerking met het kernteam

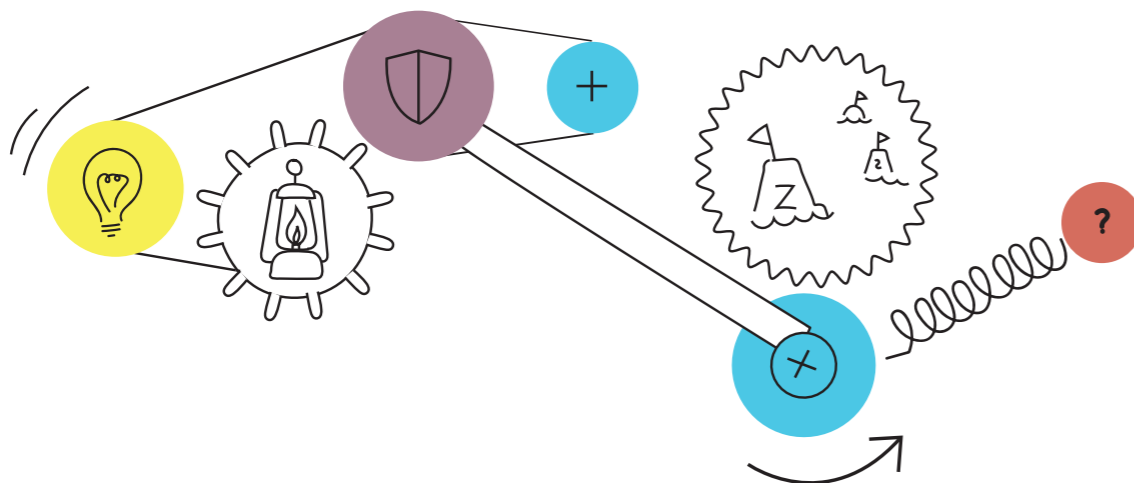
Initiatieven Collectief on Tour

De tour is een belangrijk instrument om te ontmoeten, in beeld te brengen, verhalen op te halen, de rode draad te zien en te (blijven) bouwen aan ons kernverhaal. Dit versterkt de beweging en de inbedding. Ook komend schooljaar blijven we bezoeken brengen aan initiatieven van het collectief.

Er zijn eerste bezoeken gepland, aan:

- Stronk Maakt
- Bij Biezonder
- Agonatura
- Acato

Kartrekker: Marjan, in samenwerking met Welmoet en Roos

Documenten en Beelden

Alle beelden en documenten moeten terug te vinden zijn op de website.

- De landkaart met alle initieven up to date houden
- Visualisatie van het OPAZ rapport in één plaat
- De verhalen van jeugdigen en van initiatieven die inzicht geven in hoe het WEL kan
- Verhalen van small-wins, waarmee inzichtelijk wordt hoe de vliegwiel bewegen en de machine draait
- Update ontwikkelingsgerichte benadering. Oa: de ruimtemakers opnemen en 4e fase opnemen

Kartrekker: Welmoet en Marjan, in samenwerking met Roos, Marjet en Bart

Social Media

- Er wordt een communicatieplan ontwikkelt om alle content die er al is, in kleine stukjes naar buiten te brengen
- Sinds een paar maanden is de website van het Initiatieven Collectief online. De website wordt in de komende periode verder gevuld en via andere social-media kanalen worden mensen verleid hier een kijkje te nemen. Dit is een belangrijk PR-verhaal waarmee enerzijds onze zichtbaarheid vergroten en anderzijds werken aan de vindbaarheid van initiatieven en het collectief.
- Er is een prachtig filmpje gemaakt op de Landelijke Dag afgelopen 14 juni. We zullen iedereen binnenkort vragen deze via jullie eigen communicatie-kanalen te delen met de buitenwereld.
- Er wordt een Whatsapp groep aangemaakt voor onderlinge communicatie

Kartrekker: Roos, in samenwerking met Marjet

Verbondgenoten

- Een goede omschrijving formuleren voor de verbondgenoten inclusief de bedoeling van de verbondgenoten. Wat is het belang van de verbondgenoten in de transitie?
- Wat geven we ze? Wat vragen we van hen? Wat verwachten/hopen we van hen? Hoe ziet het ambassadeurschap eruit?
- Leraren in opleiding – PABO's en andere lerarenopleidingen meenemen als verbondgenoten: welke actie zetten we hierop?
- Structureler en gestructureerder samenwerken met verbondgenoten vormgeven
- Contact houden en band versterken met concrete nieuwe verbondgenoten:
  - Marieke Boon – Ouders en Onderwijs
  - Corien van Starckenburg – Ingrado -> zichtbaarheid
  - Joost Leverink – Jonge Mantelzorgers
- Verbondgenoten in kaart brengen?

Kartrekker: ?

Met small wins naar meso-niveau

Het Kompas van kwaliteit

Zoals de Initiatieven ruimte maken voor ontwikkeling, zo willen we met het Initiatieven Collectief ruimte maken voor initiatieven. De volgende stap naar meso-niveau is hierin 'de taal van de één verbinden met de taal van de ander.' We helpen elkaar namelijk enorm als we een bepaald kader geven. Het kan bijvoorbeeld de informatieverwerking voor nieuwe ambtenaren een stuk makkelijker maken. Zo kan het hen helpen bij het vraagstuk 'We moeten 'iets' met onderwijs-zorgarrangementen'.

Concreet houdt dit Kwaliteits Kompas in: een sterk en 'geladen' verhaal verbonden met theorie/onderzoeken. We zoeken dus iets meer formaliteit op.

Samen ontwikkelen

Het document willen we samen met het collectief én samen met verbondgenoten ontwikkelen.

Door verbondgenoten te bevragen voor input en te betrekken bij de outcome kunnen we de verbinding met hen versterken.

Daarvoor moeten ook de verbindingen meer formaliteit krijgen. Zodat iedereen ook legitiem met elkaar kan praten. Wel waken we ervoor dat het niet te institutioneel wordt.

Een gespreksdocument

De bedoeling van het Kompas is een zich ontwikkelend gespreksdocument (bewegend veranderen.)

Het is het veranderverhaal van alle initiatieven samen, onderbouwt met data. Niet met alle antwoorden, maar vooral met de goede vragen.

Model kwaliteitskompas van Movisie

In het kwaliteitskompas van Movisie hebben we een vorm gevonden waarbij we het Kernverhaal kunnen laten ondersteunen met een Impactmeting. Dit is een wetenschappelijke onderbouwing onder de aanpak van de Initiatieven. Waarmee we inzichtelijk maken wat de Initiatieven en het Collectief voor elkaar krijgen.

Het model is gericht op **outcome** gericht denken (en dus niet output gericht). Het draait om de vraag hoe activiteiten zullen bijdragen aan het te behalen maatschappelijk resultaat. Het gaat dus echt om doen, beweging, om activiteiten dicht bij de mensen zelf. Het draait om de vraag 'doen we de goede dingen en doen we ze goed?'

Zie ook: <https://www.movisie.nl/artikel/begint-pas-te-leven-je-samen-outcome-data-duidt>

Een opbouw van dit Kompas van kwaliteit kan zijn;

1. Wat doen de initiatieven allemaal
2. Clusteren; wat zijn de belangrijkste elementen – ontwikkelgerichte benadering
3. Hoe kunnen we zien dat die elementen realiteit zijn (indicatoren) = outcome
4. Onderbouwen met data en outcome van jongeren en ouders (wat verzamelen initiatieven al?)
5. Veranderverhaal aanvullen met inzichten en kennis verbondgenoten?

We vragen de verbondgenoten om kennis en delen onze output met hen.

In dit document komt de kern van de aanpak van het Collectief, namelijk de Ontwikkelingsgerichte

Benadering, en oa.:

- Zichtbaar maken van de urgentie van het thuiszittersprobleem en de meerwaarde van meerdere routes voor ontwikkeling voor kinderen en jongeren;
- Positionering als by-passorganisaties: autonoom én in verbinding met zorg en onderwijs;
- Expertfunctie van de initiatieven;
- Dichterbij brengen van landelijke zichtbaarheid en erkenning;
- Opgave waarvoor initiatieven zich inzetten én de oplossingen die zij hebben voor maatschappelijke vraagstukken;
- Tonen van ons waarde perspectief en prestatieperspectief.
- Maakt inzichtelijk in welke richting we bewegen en hoe we hier vorm aan geven.
- We kunnen hierin ook evaluaties opnemen van de initiatieven. Zodat we die op collectiever niveau brengen.
- Visualisatie van de omvang en impact van initiatieven in cijfers, de wereld van het geld, de bekostiging en de verantwoording
- De 5 vliegwiel

Kartrekker: Roos, Marjet

Planning 2023 - 2024

<i>Datum</i>	<i>Soort bijeenkomst</i>	<i>Tijd</i>
1) Donderdag 14 september	Online	15.30 – 17.00 uur
2) Woensdag 15 november	Fysiek	14.00 – 17.00 uur
3) Woensdag 31 januari	Landelijk	16.00 – 20.00 uur
4) Maandag 18 maart	Fysiek	14.00 – 17.00 uur
5) Donderdag 16 mei	Online	15.30 – 17.00 uur
6) Donderdag 6 juni	Landelijk	16.00 – 20.00 uur
7) Maandag 24 juni	Online	15.30 – 17.00 uur

Wij zijn (op het moment van schrijven) onderweg met:

**Het Initiatieven
Collectief**

Meer routes voor Leren en ontwikkelen

Dit boekje wordt steeds weer vernieuwd en aangevuld.

Versie: januari 2024

Meer weten of aanhaken?

[www.movisie.nl / initiatieven-collectief](http://www.movisie.nl/initiatieven-collectief)

**Het Initiatieven
Collectief**

Meer routes voor leren en ontwikkelen